

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№.....

..... 2023 г.

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от проф. Галин Цоков – министър на образованието и науката

Относно: приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научните организации

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание на чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научните организации.

Необходимостта от изменението и допълнението на постановлението е продиктувано от постъпили предложения в Министерството на образованието и науката от Националното представителство на студентските съвети за увеличаване на размера на стипендиите за студентите.

С акта се предлагат следните промени:

- Минималният размер на месечната стипендия за студенти да се увеличи от 85 на 120 лв.;
- Максималният размер на месечната стипендия за студенти да се увеличи от 180 на 200 лв.;
- Максималният размер на помощите и наградите да се увеличи от 300 на 400 лв.;
- Месечният размер на стипендията за студентите, приети за обучение в годината на придобиване на средно образование в държавни висши училища по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, буква "а" от Закона за висшето образование по специалности от професионални направления "Педагогика", "Педагогика на обучението по...", "Машинно инженерство", "Електротехника, електроника и автоматика", "Енергетика", "Транспорт, корабоплаване и авиация", "Материали и материалознание", "Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми", "Металургия", "Химични технологии", "Общо инженерство", както и по защитената специалност "Хидростроителство" от професионално направление "Архитектура, строителство и геодезия", да се увеличи от 100 на 140 лв.;
- Новите размери на стипендиите да влязат в сила считано от 1 юли 2023 г. с оглед на осигурения със Закона за държавния бюджет за 2023 г. допълнителен ресурс за стипендии от 6 млн. лв.;
- Неусвоени средства за стипендии на студенти, обучаващи се по специалности от приоритетни професионални направления, да се преразпределят от висшето училище за стипендии на всички студенти в редовна форма на обучение;
- Изискването размерът на стипендиите на студентите от приоритетните професионални направления да не бъде по-нисък от размера на стипендиите, предоставяни по критериите „успех“ и/или „доход“, да отпадне.

Причините, които налагат приемането на акта, са свързани с непрекъснато увеличаващите се разходи за издръжка на живот вследствие на инфлационните процеси от последната година и невъзможността с месечната стипендия да се осигури заплащане на поне част от потребностите на студентите. За последните три години броят на българските студенти, получаващи стипендии по реда и при условията на ПМС 90/2000 г., е бил средно около 27 хил. на семестър. Средният размер на месечните стипендии (за всички видове стипендии, чийто размер не е предварително фиксиран) е нараснал от 109 лв. през зимния семестър на учебната 2020-2021 година до 128 лв. през летния семестър на учебната 2022-2023 година, което е по-близо до долната граница на стипендията. Последното увеличение на минималния и максималния размер на стипендиите, предоставяни по ПМС № 90/2000 г., е влязло в сила от летния семестър на учебната 2020-2021 година. Отпадането на

изискването размерът на стипендиите на студентите от приоритетните професионални направления да не бъде по-нисък от размера на стипендиите, предоставяни по критериите „успех“ и/или „доход“, на всяко висше училище ще се предостави възможност да определи самостоятелно размера на стипендиите за студентите от приоритетни професионални направления, които се предоставят само по показател „успех“ и независимо от това дали студентът получава друга стипендия по реда на ПМС № 90/2000 година.

Целите, които се поставят с приемането на акта, са свързани с постигане на устойчива и дълготрайна политика в сферата на висшето образование по отношение на грижата за студентите и осигуряване на повече средства за тях, което ще им позволи да се фокусират върху обучението си и да постигнат по-високи резултати. По този начин ще бъде продължена политиката за стимулиране на качеството в образованието чрез осигуряване на стипендии, по-близки до реалните нужди на студентите.

Очакваният резултат от прилагането на акта е свързан с оптимизиране на системата за предоставяне на стипендии, повишаване качеството на обучение и доближаването му в по-голяма степен до очакванията на работодателите, чрез мотивирането на студентите да полагат повече усилия за постигане на по-високи резултати в учебния процес. Повишаването на размера на стипендията би подпомогнало и повишаването на конкурентоспособността на българските държавни висши училища в условията на силна международна конкурентна среда и би стимулирало трансграничната мобилност и интернационализирането на обучението в системата на българското висше образование.

Прилагането на проекта на Постановление не води до въздействие върху държавния бюджет и ще се осигури в рамките на разчетените в Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. средства. Предложеното изменение не оказва ефект върху целевите стойности на показателите за изпълнение, в т. ч. на ключовите индикатори от програмния формат на бюджета на Министерството на образованието и науката.

Необходимият за прилагането на проекта на акт ресурс от 6 млн. лв. за второто полугодие на 2023 година е разчетен в трансферите от МОН за всяко едно държавно висше училище, утвърдени със Закона за държавния бюджет за 2023 г., поради което прилагаме одобрена финансова обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Необходимите средства в годишен план за увеличението на стипендиите на студентите са в размер на 12 млн. лв., и за 2024 г. същите ще бъдат планирани със ЗДБ по бюджетите на съответните държавни висши училища.

Проектът на Постановление на Министерския съвет е публикуван на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени

консултации съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове за срок от 14 дни. Проектът на акт е подложен на обсъждане в по-кратък срок предвид започването на новата академична година и необходимостта от предоставяне на допълнителните средства за стипендии по бюджетите на висшите училища. Целта е висшите училища да получат допълнителните средства в най-кратък срок, за да могат своевременно да организират процедурите по кандидатстване, класиране и предоставяне на стипендиите на правоимащите лица, в рамките на новоопределените размери.

Изискването на чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закона за нормативните актове за анализ за съответствие с правото на Европейския съюз не е приложимо към представения проект на акт.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да обсъди и приеме проекта на Постановление на Министерски съвет за изменение на ПМС № 90/2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научните организации.

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ

Министър на образованието и науката